

Forfatter: Udrag fra Selv-Citationen

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. 131.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296366179184/facsimile.pdf> (tilgået 23. juni 2021)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Føretagende, men vilde dog ikke opgave det og spurgte faldstændig:
»Hvo kalder mig?»

Efter nogle Øreblækkes Ophold vilde han anden Gang citere sig selv og nævne sit Navn, da hørte han sit fulde Navn allerede nævnet med en Stemme, som ikke klang ham fremmed, men som dog ikke var hans egen. »Jeg, dit andet bedre Selv kalder dig, for at advare dig – vedblev den usynlige Røst – fremkald ikke dit tredje og dæmoniske Selv til din Fordærvelse.» Han syntes tydelig at høre disse Ord, men kunde intet Menneske opdage. Følelsen af det Ubegribelige og Spøgelsagtige træde et Øeblik med at overvælde ham med sin Rædsel; men han fattede sig og samlede sine Tanker. »Det maa gaa naturligt til« – sagde han til sig selv – »det maa være en af dine Venner, der hemmelig har fulgt dig hid og har skjult sig for at advare dig – men, ligemeget fra hvem Advarselen kommer! – jeg vil følge den.» Han vendte sig bort og forlod Kirkegaarden.

Tanken om det tredobbelte Jeg, som hin Advarsel havde fremkaldt, beskæftigede ham, og det syntes ham, der laae Mere dera, end den advarende Ven maaskee selv havde tænkt paa. At der var en Træthed i alt Liv, saavel i Verden som i Guddommen, var en Tanke, han ofte havde grundet paa – og at der foruden hans jordiske og timelige Væsen baade var en guddommelig og en dæmonisk Natur i ethvert Menneske, var han kommen til et Slags dunkel Overbeviisning om. – Kan mit jordiske og timelige Væsen selv fremkalde sine høiere Natu- rer – tænkte han – og derom er jo ingen Tvivl: en vis Forstand – saa var det maaskee dog ingen fremmed Ven, der advarede mig, men mit andet høiere og guddommelige Væsen, som ikke fremtræder synligt, men kun taler til os i Samvittigheden og den dybere Bevidsthed. – Skulde det være muligt – i formastelig Foragt for Livet i dets nærværende Skikkelse og for den Forstand, der skal lede os gjennem Verden – at fremkalde vort tredje og dæmoniske Væsen – saa maatte vel den høiere guddommelige Natur i os kunne tale saa høit i vor Bevidsthed, at der kunde gjenklinge i vor ydre Sands og skræmme os tilbage fra Fordærvelsen – –

Omtrent saaledes havde han rasonneret med sig selv, medens han gik hjem fra Assistents-Kirkegaarden. Han havde aldeles opgivet hin farlige fantastiske Idee med Selv-Citationen, og siden anstrengte han alle sine Aandskræfter for at overvinde den indtraadte Sygelighed og Overspændthed: hans Sindstemning, Vægterverset, som han havde

hørt, da han hin Nat forlod sin Bolig, var ligesom blevet hængende i hans Erindring og lød bestandig for hans indre Sands, ligesom undertiden et Ord eller en Melodi hele Dage kan gjenklinge i vor Sjæl. Denne Reminiscents antog han, ligesom hin Røst ved Graven, for et frelsende Vink af sin egen høiere og guddommelige Natur. Han kastede sig atter ivrig ind i sin Theologi, og nogle Maaneder efter hin Begivenhed havde han lykkelig overvundet hver Rest af Livslede og sygelig Forsterthed. Han saae nu tydeligt, at den ulykkelige Kjerlighedshistorie, der havde bragt ham ud af al aandelig Ligevægt, var en Illusion, der opløste sig i Tomhed, Forfængelighed og Selvbedrag.

Sex Aar efter var Frederik Holm Præst og lykkelig Ægte mand. Da han en Aften sad blandt nogle af sine gamle Venner i den stille fredelige Præstegaard, og Talen faldt paa hin fantastiske Aften paa Waldendorphs Collegium og paa Selv-Citationen – smilede han roligt, men alvorligt, og sagde: jeg takker dog hin Aftens Sværmeri og Selv-Citationen for min Lykke; men jeg vil aldrig raade noget Menneske til slyge formastelige Experimenter med det Dybe og Ubegribelige i vor Natur.»